

(24)
Olstad 2a
liste over toposgrupper

Etos (E):

1. Jeg bedriver vitenskap gjennom solide kildestudier (E1 KILDER) 42
2. Jeg har gjort originale, historiske funn (E2 ORIGINAL) 2
3. Jeg bedriver vitenskap gjennom solide fotnoter (E3 SOLID FOTNOTE) 6
4. Jeg har hold for mine allmenne påstander [...] i de håndfaste historiske kildene (E4 SOLID BAKGRUNN) 12
5. Leseren kan selv kontrollere (E5 ELSKHENV) 7

Logos

Overbevisningstemaet *paternalisme*

Hva er paternalisme? (LP)

Paternalisme ...

1. er en usynlig sosial kontrakt (LP1 USYNLIG KONTRAKT) 6
2. er en kontrakt som fastsetter den gjensidige forpliktelsen og avhengigheten mellom samfunnets over- og underordnede (LP2 GJENSIDIGHET) 14
3. kan ses på som en måte å skjule klassemotsetninger og reelle sosiale problemer på (LP3 SKJULE MOTSETNINGER) 4
4. er en form for samfunnsmessig organisering med forbilde fra familien (LP4 FAMILIEFORBILDE) 7
5. er en form for samfunnsmessig organisering som både minner om besetningen på et skip, og som er typisk for maritimt arbeidsliv (LP5 SKIPSPATERNALISME) 18
6. sikrer den overordnede makt og status (LP6 PATER STATUS) 1
7. stiller krav til den overordnede om å utøve lederskap (LP7 PATER LEDERSKAP) 3
8. stiller krav til den overordnede om å vise ansvar og omsorg overfor sine underordnede (LP8 PATER OMSORG) 19
9. innebærer at den overordnede tar ansvar for å oppdra den underordnede moralsk og på andre måter (LP9 PATER OPPDRAR) 28
10. betoner gjerne arbeidets velsignelse, særlig hos de underordnede (LP10 ARBEID ADLER) 2
11. tilkjenner underordnede arbeidsfolk en viss ære (LP11 ARBEIDERÆRE) 6
12. stiller krav til den underordnede om å underkaste seg som takk for den overordnedes omsorg og utøvelse av ansvar (LP12 UNDERKASTELSE) 12
13. skiller mellom verdige og uverdige omsorgstrengende (LP13 VERDIG TRENGENDE) 7

Hvordan organiseres og vedlikeholdes paternalismen? (LP+)

Paternalisme...

1. kan kombineres med faste klasseforhold, og også med økende avstand mellom

- klassene (LP+1 KLASSESKILLE+PATERNALISME) 31
2. kan innebære reelle fellesinteresser mellom høy og lav (LP+2 FELLES INTERESSER) (1)
 3. kan være spesielt sterk i limet på et relativt lite sted hvor den gjensidige avhengigheten er ekstra sterk (få arbeidsplasser, få fagarbeidere, tette sosiale nettverk) (LP+3 LITE STED+ PATERNALISME) 35
 4. kan gjennomføres som en kombinasjon av familie- og arbeidsliv (LP+4 FAMILIE=ARBEID) 3
 5. kan gjerne forenes med felles fedrelandsskjærighet (LP+5 PAT(E)RIOTISME) 17
 6. har, på samfunnsplanet, privat veldedighetsarbeid som en sentral ingrediens (LP+6 VELDEDIGHET) 20
 7. kan innebære en klar arbeidsdeling mellom kjønnene på den måten at de privilegerte kvinnene sørger for omsorg og veldedighet mens mennene deres styrer (LP+7 BARMHJERTIG MATER) 43
 8. kan dyrkes organisatorisk (LP+8 DYRKES ORGANISATORISK) 44
 9. markeres gjerne ved symbolske begivenheter og talemåter (LP+9 SYMBOLER) 10
 10. kan markeres ved de overordnede lett arrogante omtale av de underordnede (LP+10 ARROGANSE) 12
 11. kan markeres ved intern, moralsk kritikk overfor yngre kvinner i de høyere samfunnslagene (LP+ 11 KVINNEKRITIKK) 1
 12. kan innebære avansementsmuligheter hos ”sønnen” eller ”barnet”, som selv kan bli ”far” som ”voksen” (LP+12 AVANSEMENT) 3

Hva kan true paternalismen? (LP÷)Paternalismen trues når...

1. ansettelsesforhold er løse (LP÷1 LØS ANSETTELSE) 10
2. de overordnede undervurderer de underordnede faktiske behov (LP÷2 UNDERVURDERT NØD) 9
3. de overordnede er ettergivende overfor de underordnede (LP÷3 PATER ETTERGIVENDE) 4
4. de underordnede viser reell opposisjon mot og selvstendighet overfor det patriarkalske systemet (LP÷4 OPPOSISJON NEDENFRA) 98
5. de underordnede lar seg inspirere av arbeiderbevegelsen (LP÷5 ARBEIDERBEVEGELSE) 17
6. veldedighet for verdig trengende går over til å bli offentlig rettighetsbetinget ytelse for alle (LP÷6 VELFERDSRETT) 2
7. felles feiringer av det patriarkalske systemet savner oppslutning (LP÷7 SVEKKET FEIRING) 11
8. de overordnede unnlater å delta i felles feiringer av det patriarkalske systemet (LP÷8 PATER SVIKTER FEIRING) 4
9. de underordnede unnlater å delta i felles feiringer av det paternalistiske systemet (LP÷9 ARBEIDSFOLK SVIKTER FEIRING) 9
10. de overordnede ekskluderer de underordnede fra det gode, paternalistiske selskap (LP÷10 PATER EKSKLUDERER) 2

Om historisk metode (LHM):

1. Historievitenskap er også historieskrivning. Som historiker lar jeg kildene tale i teksten, og bringer dermed fortiden nærmere leseren. Jeg gir dere derfor her en smakebit/noen smakebiter fra arkivets gjemmer (LHM1 ARKIVSMAKEBIT) 59
2. Historikeren og den historieinteresserte bør begge være fortrolige med betydningen av fortidens begreper (LHM2 FORTIDENS BEGREPER) 2
3. Historikeren og den historieinteresserte må begge ta stilling til historiske

- enkeltbegivenheters representativitet (LHM3 TYPISK BEGIVENHET?) 5
4. Historikeren kan slå fast absolutte påstander om allmenne historiske forhold (LHM4 ABSOLUTE PÅSTANDER) 4
 5. Historikeren må vise forsiktighet med å fremme absolutte påstander uten nøye begrunnelse (LHM5 PÅSTAND MÅ BEGRUNNES) 7
 6. Her er empirisk belegg for min allmenne påstand (LHM6 EMPIRISK BELEGG) 7
 7. Kontrafaktiske spørsmål kan være nyttige for å forstå historiens dynamikk (LHM7 KONTRAFAKTISK) 2

Om historieteori (**LHT**):

1. Årstall og kronologi er og blir viktig i historien (LHT1 KRONOLOGI) 12
2. Historieforskning innebærer fortolkning (LHT2 FORTOLKNING) 5
3. "Klasse" er en interessant kategori for historikeren (LHT3 KLASSE VIKTIG) 3
4. Sammenhengen mellom sosial- og lokalpolitisk historie er interessant (LHT4 SOS+LOKALPOL.HISTORIE) 3
5. Sosiale organisasjonsformer kan holdes ved like i enkelte deler av et samfunn mens de endres i andre (LHT5 ULIK ENDRINGSTAKT) 9
6. Et viktig spørsmål for historikeren og den historieinteresserte gjelder sosial sammensetning og styringsforhold i organisasjoner, institusjoner og foreninger (LHT6 SAMMENSETNING OG STYRING) 27
7. Når sosiale organisasjonsformer endres, vil noen ofte yte motstand (LHT7 ENDRINGSMOTSTAND) 7
8. Organisering av arbeidslivet lar seg forstå som kjøp og salg av arbeidskraft (LHT8 HANDEL MED ARBEIDSKRAFT) 1
9. Et viktig kriterium for beskrivelsen av et samfunn er om det finnes sosiale sikkerhetsnett (LHT9 SIKKERHETSNETT) 1
10. Kvinner holdes ofte nede på rangstigen (LHT10 KVINNER HOLDES NEDE) 9
11. Det er viktig å få fram enkeltkvinnene i historien (LHT11 VIKTIGE KVINNER) 12

Om sjangeren lokalhistorie (**LHL**):

1. I en lokalhistorie hører det med å påpeke lokale særtrekk (LHL1 LOKALE SÆRTREKK) 15
2. I en lokalhistorie hører det med å trekke fram innsats som har gitt suksess, også utover lokalmiljøet (LHL2 SUKSESSLOKALHISTORIER) 9
3. I en lokalhistorie hører litt nostalgi med (LHL3 LITT NOSTALGI) 15

Patos (**P**):

1. Jeg trekker teppet til side for en scene fra fortiden! (P1 LA SCENEN BEGYNNE!) 14
2. Hva mer skjedde? Vi lar scenen fortsette! (P2 LA SCENEN FORTSETTE!) 8
3. Mange av fortidens mennesker levde i dyp armod! (P3 ARMOD!) 3
4. Staute arbeidsfolk lar seg ikke pille ved nesen! (P4 STAUTE ARBEIDSFOLK!) 3
5. Tvers gjennom paternalistisk pseudo-idyll: Arbeiderne var på vei! (P5 ARBEIDERNE KOMMER!) 8
6. Tross visse gode tilløp, tiden var ennå ikke moden for arbeidernes rettferdige kamp! (P6 ARBEIDERNE KOMMER IKKE!) 1